

DN og DN København

Dato: 18. februar 2019

Til: Medlemmer af Folketingets Transport, Bygnings- og Boligudvalg og Folketingets Miljøudvalg

Fra: Næstformand Knud Erik Hansen, DN København, 40 40 43 44, koebenhavn@dn.dk
Fredningsleder Birgitte Bang Ingrisch, Danmarks Naturfredningsforening, 61 69 18 22, bbi@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Spørgsmål til L 153

Danmarks Naturfredningsforening har en række spørgsmål, som vi finder relevante at få besvaret til behandlingen af L 153 (Forslag til lov om ændring af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S). Spørgsmålene nr. 1-5 stilles af både Danmarks Naturfredningsforening (landsorganisationen) og Danmarks Naturfredningsforening København. Spørgsmålene 6-10, der har udgangspunkt i lokale forhold, stilles af Danmarks Naturfredningsforening København.

Det vil derfor glæde os, hvis medlemmer af Transport, Bygnings- og Boligudvalget vil stille spørgsmålene til ministeren i forbindelse med behandlingen af lovforslaget. Og tilsvarende for medlemmer af Miljøudvalget, idet vi går ud fra at Miljøudvalget også bliver inddraget i behandlingen af sagen.

Spørgsmål og motivering

Spørgsmål 1

Hvor mange gange har Folketinget ophævet en fredning med lov, og hvilket samfundshensyn har begrundet at fredningerne er blevet ophævet, og er der eksempler på ophævelser ved lov, hvor der ikke har været en fysisk nødvendighed?

Spørgsmål 2

Hvilke forhold anses ifølge naturbeskyttelsesloven og dens praksis at udgøre "Tungtvejende samfundsmæssige hensyn" og i hvilket omfang indgår der i kendelserne en fysisk nødvendighed?

Motivering

Naturklagenævnet har i en sag (2004) om affredning af et område i Amager Strandpark præciseret, hvornår det i henhold til lovgivningen er legitimt at affrede et område. De skriver i en kendelse:

"Ophævelse af en fredning bør kun ske, når tungtvejende samfundsmæssige hensyn gør det påkrævet, når området ikke mere indeholder så væsentlige fredningsmæssige værdier, at der er grundlag for at opretholde fredningen af arealet, eller når området er fredet ved en fejl."

Spørgsmål 3

Er der eksempler på kendelser i fredningsnævn og -klagenævn, at der er ophævet fredning for at tilvejebringe midler til en offentlig investering, og hvad bygger ministeriet sin vurdering på, når det skriver at det mener, at investering i Metro i fredningsforstand er "tungtvejende samfundshensyn"?

Motivering

I Transport-, Bygnings- og Boligministeriets høringsnotat står der følgende:

"For så vidt angår anbringendet om, at der ikke er tungtvejende samfundsmæssige hensyn for en ophævelse af fredningen, er det Ministeriets vurdering, at en udvidelse af den Københavnske metrocycling udgør et tungtvejende samfundsmæssigt hensyn."

Det er derfor relevant at få belyst, hvorpå denne vurdering bygger.

Spørgsmål 4

Er det i overensstemmelse med praksis i fredningsnævn og -klagenævn, at en fredning af et område kan medføre, at man kan ophæve en fredning i andet område?

Motivering

Københavns kommune ønskede i 2003 at kæde to fredningssager for Amager Strandpark sammen, idet kommunen ønskede af affrede en kyststrækning og mod i en anden fredningssag at frede et større område i nyanlagte klitter. Det blev afvist i Naturklagenævnet (2004), idet klagenævnet ikke så noget grundlag for at kæde de to sager sammen og sagde i sin kendelse: "Ophævelse af en fredning bør kun ske, når tungtvejende samfundsmæssige hensyn gør det påkrævet, når området ikke mere indeholder så væsentlige fredningsmæssige værdier, at der er grundlag for at opretholde fredningen af arealet, eller når området er fredet ved en fejl."

Med andre ord: En fredning er noget i sig selv og dens værdi skal ikke vurderes i forhold til om andet fredes.

I lovforslaget indgår, at ophævelserne kompenseres af, hele det i loven naturbeskyttede område plus byggefeltet på strandengen nu kan fredes. Selvom det er muligt gennem lovgivning, er det relevant at vide om det svarer til en praksis i fredningssystemet.

Spørgsmål 5

Hvilke konsekvenser vil det få for fredninger, hvis ministeriets vurdering af hvad der er 'tungtvejende samfundshensyn', fremover bliver anvendt i fredningsnævn og -klagenævn til afgørelse af, om et område kan affredes?

Motivering

I Transport-, Bygnings- og Boligministeriets høringsnotat står der følgende:

"For så vidt angår anbringendet om, at der ikke er tungtvejende samfundsmæssige hensyn for en ophævelse af fredningen, er det Ministeriets vurdering, at en udvidelse af den Københavnske metropolringudgør et tungtvejende samfundsmæssigt hensyn."

Vi er i DN ikke vidende om, at det har indgået i fredningssystemets praksis, og hvis denne vurdering fremover anlægges af fredningsnævnet, vil fredninger kunne ophæves, hvis der er en offentlig interesse i at få finansieret en offentlig investering.

Spørgsmål 6

Hvilken værdi er der lagt vægt på i fredningskendelserne for de områder, hvor fredningerne planlægges ophævet, som rekreative frilufts- og naturområder, og hvorfor lægges der i bemærkninger til loven kun vægt på, at områderne har et lavt naturværdi-indeks?

Motivering

I en rapport, som kommunen fik lavet, stod der, at Lærkesletten (området nord for Vejlands Alle) har lav naturværdi. Det var en af grundene til at budgetaftalepartierne valgte at ville bygge på Lærkesletten. I lovforslaget, der skal ophæve fredningerne, gentages det.

Det er rigtigt, at Lærkesletten scorer lavt i naturværdi-indekset, og derfor har lav naturværdi. I naturfredningen er den naturværdi, som indekset måler imidlertid kun en af to naturværdier i naturfredningen.

Natur har værdi på to forskellige måder i naturfredningen. Natur har værdi, når der er sjældne og sårbare planter og mangfoldig natur. Det er den type natur, der måles med indekset. Natur har også værdi, når den giver os mennesker mulighed for at være i naturen. Det er bl.a. derfor, at de fleste parker i København er fredede. Det kan være ganske almindelig natur. Det kan være natur med lavt naturværdi-indeks.

Lærkesletten er vigtig som en del af et større område, der giver os adgang til natur. Den indgår i det store Naturpark Amager, som er på vej til at blive københavnernes 'Dyrehave'. Her

har hundrede tusinder af mennesker let adgang til et stort naturområde med mange kvaliteter. Det var hovedmålet med fredningen af området ved Lærkesletten – og ikke høj naturværdi. Amager Fælled vil lide alvorlig skade som naturområde for befolkningen, hvis fredningen ophæves og der bygges.

Spørgsmål 7

Hvor lang tid vil det tage før Lærkesletten (området nord for Vejlands Alle) efter naturværdiindekset har samme naturværdi som det nuværende Amager Fælled, der ligger på tidligere losseplads?

Motivering

Lærkesletten har et lavt naturværdi-indeks, fordi den for godt 10 siden blev dækket til med et nyt lag råjord. Når man gør det, nul-stilles biodiversiteten og det tager derfor tid før området er groet til og får en høj biodiversitet. Lærkesletten har derfor potentiale til at få samme naturværdi som øvrige del af Amager Fælled, der ligger på tidligere losseplads.

Spørgsmål 8

Hvilke konsekvenser vil det få for strandengens flora og fauna, at der bliver placeret en mindre bydel med ca. 4500 beboere ved siden af den biologisk sårbare strandeng og herunder også, hvis der kommer en befærdet sti med permanent lys om aftenen og eventuelt en sti med asfaltbelægning gennem strandengen til Metrostationen.

Motivering

Strandengen adskiller hele området nord for Vejlands Allé fra metroen. Metroselskabet og By & Havn anfører i deres høringssvar til lovforslaget, at der bør etableres befæstet stiforbindelse med tilhørende belysning mellem Sundby station og boligområdet nord for Vejlands Allé gennem Strandengen, hvortil ministeriet bemærker at "det forudsættes at en kommende fredning af området kan gennemføres således, at der samtidig sikres mulighed for, at fremtidige beboere – særligt børn der skal i skole og til fritidsinteresser – kan færdes trygt og i grønne omgivelser mellem arealet nord for Vejlands Allé (Campingarealet) og Sundby Metrostation, således at stisystemet udgør et reelt alternativ til at færdes langs Vejlands Allé og Ørestads Boulevard."

Spørgsmål 9

Der ønskes en redegørelse for hvorledes By & Havn er nået frem til at byggefeltet på strandengen har en værdi for By & Havn på 1,3 + 0,6 mia. kr., samt herunder angivelse af væsentlige forudsætninger for By & Havn beregning.

Motivering

Det har i hele forløbet siden midten af 2017 været forudsat, at byggefeltet på strandengen havde en værdi for By & Havn på 1,9 mia. kr. Beregninger og forudsætningerne er By & Havns egne og de har hele tiden være hemmelige. I foråret 2017 indgik byggefeltet med en værdi på 422 mio. kr. i By & Havns regnskab.

Spørgsmål 10

Hvilke bestemmelser i natur- og planlovgivningen kan medføre at By & Havn har krav på erstatning?

Motivering

Ifølge de normale regler for erstatning i planlægningsager vil By & Havn ikke have ret til erstatning, og ej heller hvis der blev rejst fredningssag, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3. punkt. Her kan henvises til Østre Landsrets afgørelse af 14. marts 2014 om Freja ejendomme A/S, hvor retten slog fast, at selskabet ikke skulle have erstatning for tabte indtægter ved fredning. Kommunen har som grundlag for sine beslutninger fået udarbejdet en rapport af advokatfirmaet Horten. Rapporten er erklæret fortrolig. Eneste indhold fra rapporten, der er offentliggjort, er en linje i en af kommunens analyser, hvor der står, at By & Havn har ret til erstatning.